

Rapport

Rapport over een klacht over het regionale politiekorps Fryslân en de gemeente Weststellingwerf

Datum: 12 september 2013

Rapportnummer: 2013/120

Klacht

Verzoekers zuster die woonachtig was op Curaçao, is tijdens een kort verblijf in Nederland overleden. Verzoeker klaagt erover dat de politie onvoldoende inspanningen heeft verricht om te achterhalen of zij familie in Nederland heeft, zodat deze voor haar uitvaart kon zorgen.

Tevens klaagt verzoeker erover dat een politieambtenaar tijdens een telefoongesprek met zijn andere zuster het gesprek heeft afgebroken.

Feiten

Wat is er gebeurd?

Eind 2011 kwamen mevrouw X (de zuster van verzoeker) en haar man terug naar Nederland, nadat zij lange tijd op Curaçao hadden gewoond. Medische redenen lagen hieraan ten grondslag. De heer X overleed begin januari 2012. Mevrouw X vond het leven zonder haar man zwaar en op 4 januari 2012 deed zij een poging om uit het leven te stappen. De politie kwam tijdig ter plaatse en na medische behandeling in het ziekenhuis kon zij enige dagen later weer naar huis.

Op 2 april 2012 kwam bij de politie opnieuw een melding binnen over mevrouw X. Buren maakten zich erge zorgen om haar welzijn. Dezelfde politieambtenaren gingen ter plaatse en troffen haar levenloze lichaam aan.

De lijkschouwer heeft met de technische recherche onderzoek gedaan naar de oorzaak van overlijden (suïcide) en de politie heeft de woning doorzocht op aanwijzingen om naasten te kunnen informeren over haar overlijden. Zij heeft niets kunnen vinden. Evenmin kwam uit andere bronnen naar voren dat er sprake was van familie. De politie heeft daarna geen actie meer ondernomen om familieleden te achterhalen.

In april 2012 vernam verzoeker via een kennis dat zijn zwager in januari zou zijn overleden. Hij probeerde zijn zuster te bellen, maar bereikte haar niet. Vervolgens zocht hij contact met de gemeente en daar werd het overlijden van zijn zwager bevestigd. Helaas kreeg hij daarbij ook te horen dat zijn zuster was overleden.

Verzoeker en zijn (andere) zuster nemen het de politie kwalijk dat deze niet meer moeite heeft gedaan om te achterhalen of er nabestaanden waren. Hierover dienden zij een klacht in bij de politie. In een telefoongesprek met de groepschef van de politie probeerde de zuster van verzoeker meer informatie over de klachtbehandeling te krijgen. Dit gesprek verliep niet goed en de groepschef verbrak de verbinding. Dit was eveneens reden om een klacht in te dienen.

De korpsbeheerder achtte deze twee klachten ongegrond. Een derde klacht werd wel gegrond verklaard. Deze klacht betrof het niet te woord willen staan van verzoeker, na het afgebroken telefoongesprek met diens zuster. Vervolgens wendde verzoeker zich tot de Nationale ombudsman. Deze startte een onderzoek en verzocht de opvolger van de korpsbeheerder, de politiechef, om een standpunt in te nemen over de klacht.

Visies

Ten aanzien van het achterhalen van familieleden

Wat is de visie van verzoeker?

Verzoeker en zijn zuster vinden dat de politie meer had kunnen doen om nabestaanden te achterhalen. De politie had via het bevolkingsregister van een willekeurige gemeente of via een notaris kunnen informeren naar familieleden. Verzoeker vroeg zich af of deze klacht zou kunnen leiden tot een wijziging in protocol of procedure.

Wat is de visie van de politiechef?

De politiechef liet in zijn reactie weten dat de politie een opsporingsverplichting heeft, zeker in geval er sprake is van een niet-natuurlijke dood. Als er sprake is van een natuurlijke dood, dan is het een zaak voor de politie/gemeente om de nabestaanden te achterhalen, die voor de lijkbezorging kunnen zorgen.

Uit de politiesystemen kon niet worden achterhaald of mevrouw X familie had in Nederland. Wel werd een mutatie aangetroffen waaruit bleek dat er geen sprake zou zijn van familieleden in Nederland.

In reactie op verzoekers stelling dat de politie de GBA (Gemeentelijke Basisadministratie) had kunnen bevragen, liet de politiechef weten dat de politie slechts een beperkte autorisatie heeft voor de GBA. Bij een bevraging kan niet worden vastgesteld of er sprake is van familieleden.

Hij acht de klacht niet gegrond.

Wat is de lezing van betrokken ambtenaar H.?

De heer H. was als hulpofficier van justitie betrokken bij het onderzoek na het overlijden van mevrouw X. Hij verklaarde dat hij er nog steeds van is overtuigd dat hij alles heeft gedaan wat in zijn vermogen lag om de familie te achterhalen.

De politie had onderzoek gedaan in de woning van mevrouw X. De woning was spaarzaam ingericht en een adresboek of agenda werd niet gevonden. Evenmin gaf de post aanwijzingen over aanwezige familie. De dame van het uitvaartcentrum had de politieambtenaren die ook nu ter plaatse waren gegaan, al in januari 2012 verteld dat er geen familie (bekend) was. Dit deelde zij mee op basis van de gesprekken die zij met mevrouw X had gevoerd over wie bij de crematie van haar man aanwezig zou zijn. Van buurtbewoners hoorden de aanwezige politieambtenaren dat er wel een zus was, maar dat deze een verstandelijke beperking had. Ook een mutatie van een melding in het politiesysteem van een kennis van de heer en mevrouw X bevestigde dat er geen familie bekend was. De politie heeft daarna geen actie meer ondernomen om familieleden te achterhalen. Zoals de heer H. het omschreef: je gaat niet zoeken naar iets wat er niet is.

Hij lichtte nog toe dat hij de GBA pas had gecheckt nadat er een klacht was ingediend. Dat de politie slechts beperkte autorisatie had, wist hij niet op het moment van overlijden van mevrouw X. Alleen de gemeente kan zien welke familieleden aan een persoon zijn gekoppeld.

De heer H. had evenmin een notaris benaderd om te informeren of mevrouw X een testament had opgemaakt. Hij wist niet van die mogelijkheid. In de veertig jaar dat hij bij de politie werkzaam is en veel met overledenen te maken heeft gehad, had hij hierover nog nooit gehoord. Er was in de woning overigens geen testament aangetroffen. Hadden zij dit gevonden, dan hadden ze hier actie op ondernomen.

De heer H. vroeg zich af welke taak de politie nog heeft bij het achterhalen van familieleden, wanneer er geen sprake is van een strafbaar feit. De gemeente die de uitvaart in zo'n geval verzorgt, doet het niet en een uitvaartcentrum evenmin.

Wanneer er sprake is van een ernstig misdrijf, gaat de politie in het kader van het opsporingsonderzoek alle contacten na die het slachtoffer heeft gehad, op zoek naar de dader. Ook dan is onzeker of familie wordt getraceerd als daar geen contact meer mee is. Die situatie speelde hier niet, omdat er geen sprake was van een misdrijf. Dat betekent niet dat in dit geval totaal geen moeite is gedaan, alleen minder intensief, aldus de

heer H.

Wat is de lezing van betrokken ambtenaar V.?

Politieambtenaar V. was als groepschef bij de zaak betrokken. Omdat de klacht niet via de klachtencoördinator binnen was gekomen, had zij de klachtbehandeling opgepakt. Haar eerste vraag was hoe het kon dat de politie geen familie had gevonden. Had de politie wel voldoende moeite gedaan? Daarnaast vroeg zij zich af of er een plicht voor de politie bestaat om familie te achterhalen?

Mevrouw V. was zelf niet betrokken geweest bij het onderzoek naar het overlijden van mevrouw X. Ze wist dat er na de eerste poging tot zelfdoding geen familie bleek te zijn. Daarom was het bijzonder dat er na de tweede poging achteraf wel familie bleek te zijn, aldus V. Zij verklaarde over wat de politie had ondernomen om familie te achterhalen in grote lijnen hetzelfde als haar collega H. Net als haar collega kwam zij tot de slotsom dat nu de politie niets had gevonden, er verder niets meer te doen viel.

Zij deed navraag bij de gemeente om erachter te komen welke informatie de gemeente verschaft in geval van overlijden. De gemeente informeert slechts bepaalde overheidsinstanties over het overlijden van een persoon. Burgers en dus ook familieleden worden niet actief geïnformeerd, zo kreeg zij als antwoord.

Daarnaast heeft zij uitgezocht of er een wettelijke verplichting voor de politie bestaat om familie te traceren na overlijden. Hierover had zij niets kunnen vinden.

Zij had geen navraag gedaan bij een notaris naar het bestaan van een testament. Zij wist niet dat die mogelijkheid bestond.

Informatie van een medewerker burgerzaken van de betrokken gemeente

De onderzoeker van de Nationale ombudsman informeerde bij een medewerker van de gemeente waar mevrouw X was overleden naar de mogelijkheden voor de politie om informatie te achterhalen over familieleden.

Volgens deze medewerker zou dit voor de politie mogelijk moeten zijn als het valt binnen de politietaak. Bovendien heeft ook de gemeente er belang bij dat familieleden worden achterhaald. Als er geen familie bekend is, zal de gemeente de kosten voor de uitvaart dragen. In een gemeente waarin dit relatief weinig voorkomt, zal dit overkomelijk zijn. Maar in grotere gemeenten waar dit tientallen keren per jaar speelt, kan het niet onverstandig zijn hier afspraken over te maken.

De gemeente kan in twee systemen kijken: de GBA en de GBAV. De GBA bevat veel informatie van bewoners van de gemeente. De GBAV is een landelijke database.

In de GBA is informatie terug te vinden over kinderen, de (ex-)echtgenoot en de ouders van de betrokkene. Broers of zussen staan niet in de GBA opgenomen.

Wanneer er geen kinderen zijn en de ouders zijn overleden, dan is het lastig om te achterhalen wie de familie van de betrokkene is. Overleden personen staan namelijk niet meer in de GBA en dan is het niet eenvoudig om te achterhalen wie de ouders zijn. Als je daar via een ander systeem achter komt, dan kun je kijken welke kinderen zij hebben gekregen. Vervolgens kun je weer naar die personen zoeken in de GBA. Als de familie niet in dezelfde gemeente woont, moet je gaan zoeken in de GBAV. Daar staan veel meer personen in met dezelfde naam en dat maakt het lastiger om de juiste personen weer te

vinden. Als er weinig aanknopingspunten zijn, is het een flinke toer om familieleden te achterhalen, als het al lukt.

De medewerker vertelde dat hij bij verscheidene gemeenten had gewerkt, maar dat hij in al die gemeenten nog nooit een protocol had gezien waarin staat hoe er gehandeld moet worden in vergelijkbare situaties.

Wat is de visie van het College?

De informatie die deze medewerker van de gemeente verstrekke, gaf de Nationale ombudsman aanleiding om aan het College van Burgemeester en Wethouders van de gemeente waar de zuster van verzoeker woonachtig was, een officiële reactie te vragen. De Nationale ombudsman stelde het College daarbij ook een aantal vragen.

Het College liet weten dat er tussen de gemeente en de politie geen officiële afspraken zijn gemaakt over het uitwisselen van gegevens over familieleden wanneer er sprake is van het overlijden van een persoon waarvan geen familie kan worden getraceerd na onderzoek door de politie. De politie mag op basis van artikel 88 Wet GBA gebruik maken van gegevens uit de GBA (zie Achtergrond). Het betreft hier algemene en verwijzgegevens voor zover noodzakelijk in verband met de uitvoering van de publiekrechtelijke taak. Op basis van artikel 96 Wet GBA dient de politie aangemerkt te worden als een binnengemeentelijke afnemer (zie Achtergrond). Zij kan deze gegevens dus zelf raadplegen. Maar komt de politie met een verzoek om informatieverstrekking, dan zal daarop positief worden gereageerd door de gemeente.

De Nationale ombudsman stelde het College de vraag welke handelingen de gemeente verricht wanneer van een overledene geen familieleden bekend zijn en de gemeente belast is met de uitvaart. Daarop liet het College weten dat het uitgangspunt is dat nabestaanden in de lijkbezorging voorzien. Mocht er toch een verzoek bij de gemeente binnenkomen om te voorzien in de lijkbezorging, dan zal getracht worden nabestaanden te achterhalen die toch in de lijkbezorging kunnen voorzien. Als er geen familieleden of nabestaanden zijn, zal de gemeente naast het verzorgen van de uitvaart tevens de kosten daarvan moeten betalen.

Er bestaat (voor de gemeente) geen wettelijke verplichting om op zoek te gaan naar familieleden van een overledene. Het is wel in artikel 22 van de Wet op de Lijkbezorging geregeld dat de gemeente de kosten voor het verzorgen van de lijkbezorging kan verhalen op de nalatenschap en, bij ongenoegzaamheid van deze, op de bloed- en aanverwanten die tot onderhoud van de overledene verplicht zouden zijn geweest (zie Achtergrond). Deze bloed- en aanverwanten kunnen in de GBA/GBAV worden opgezocht.

In deze zaak had de gemeente geen handelingen verricht om te achterhalen of er familie bekend was. Tenminste, dat is wat kan worden afgeleid uit een schriftelijke aantekening

van de medewerker die bij deze zaak betrokken was, maar die niet meer werkzaam is bij de gemeente. Dit vermoeden wordt ook gestaafd door de herinnering van een collega van deze persoon. Na het moment dat de gemeente een melding kreeg dat een uitvaartverzorging initiatieven had ondernomen voor de lijkbezorging in kwestie, kreeg de gemeente ook al snel de melding dat er bij nader inzien wel sprake was van familie. De familie heeft vervolgens de uitvaartverzorging op zich genomen. Er was voor de gemeente geen aanleiding tot verdere actie.

Ten aanzien van het afbreken van het telefoongesprek

Wat is de visie van verzoeker?

Verzoeker was het niet eens met het oordeel van de korpsbeheerder dat het telefoongesprek dat zijn zuster met mevrouw V. had gevoerd *terecht* was afgebroken. Hij vindt het woord *terecht* niet op zijn plaats, omdat zijn zuster informatie wenste over de voortgang van de klacht. Mevrouw V. reageerde bot op gestelde vragen en merkte tevens op dat de politie niet in gebreke was gebleven. Dit vindt verzoeker een voorbarige conclusie en een onprofessionele reactie.

Wat is de visie van de politiechef?

De politiechef nam het oordeel van de korpsbeheerder over voor wat betreft het beëindigen van het telefoongesprek. Hij acht de gedraging niet onbehoorlijk. Desondanks betreurd hij het dat het telefoongesprek op deze wijze was verlopen en beëindigd. Het verlies van een familielid kan immers grote impact hebben en van grote invloed zijn op de emoties van de betrokkenen, aldus de politiechef. Hij kon zich echter voorstellen dat mevrouw V. het gesprek uiteindelijk had beëindigd. De zuster van verzoeker was namelijk gelijk erg boos en wilde niet naar de uitleg van mevrouw V. luisteren. Mevrouw V. heeft haar tijdens het gesprek toegezegd dat zij een brief zou sturen als bevestiging van wat zij had proberen uit te leggen over de behandeling van de klacht. Aangezien het gesprek heel onprettig verliep, heeft mevrouw V. tegen de zuster van verzoeker gezegd dat zij het gesprek zou gaan verbreken. Dit heeft zij uiteindelijk ook gedaan.

Navraag bij collega's die het gesprek hadden gevolgd, gaf het beeld dat mevrouw V. niet onredelijk was geweest aan de telefoon, maar juist zo rustig was gebleven.

Wat is de lezing van betrokken ambtenaar V.?

Mevrouw V. had contact gezocht met de zuster van verzoeker naar aanleiding van haar klacht. Zij belde haar om uit te leggen dat de klachtbehandeling iets anders was gelopen dan anders. Normaalgesproken zou de klacht zijn opgepakt door de klachtcoördinator. Dat was hier niet gebeurd. Mevrouw V. wilde aan de zuster van verzoeker uitleggen dat zij was gestart met een onderzoek naar de klacht. Zij zou gaan onderzoeken wat de politie precies had gedaan om familieleden te achterhalen en ook wilde ze uitzoeken of hier een

taak voor de politie ligt.

Die mogelijkheid om dit toe te lichten kreeg ze echter niet, volgens mevrouw V. De zuster van verzoeker was namelijk van het begin af aan al boos en had veel verwijten richting de politie. Zij wilde antwoord op vragen, maar die kon mevrouw V. nog niet beantwoorden, want daarvoor was ze juist een onderzoek gestart.

Volgens mevrouw V. kreeg zij een scheldkanonnade over zich heen: het was een schande dat de bloedeigen familie niet op de hoogte was gesteld en dat was een fout van de politie. De toon van de zuster van verzoeker was beschuldigend: de politie had meer moeten doen.

Mevrouw V. kreeg nauwelijks de kans om ertussen te komen. Het gesprek duurde ongeveer een kwartier tot twintig minuten en in die tijd werd zij voor van alles en nog wat uitgemaakt. Mevrouw V. vindt dat ze dit niet hoeft te accepteren. De fatsoensnormen gelden voor de politie, maar ook voor de burger. De zuster van verzoeker respecteerde die niet. Daarom had mevrouw V. haar gezegd dat ze een brief zou sturen waarin zij de procedure uiteen zou zetten. Daarna had ze haar laten weten dat zij het gesprek zou gaan beëindigen. Dat heeft ze ook gedaan.

Bij haar collega die de hele tijd naast haar had gezeten, had ze nog navraag gedaan naar hoe het gesprek was verlopen, of zij zich onredelijk had opgesteld. Deze vond van niet. Ze vond het juist bewonderenswaardig dat ze zo rustig en netjes was gebleven.

Mevrouw V. vond niet dat zij in het gesprek met de zuster van verzoeker een fout had gemaakt.

Beoordeling

Ten aanzien van het achterhalen van familieleden

De Nationale ombudsman toetst aan het vereiste van professionaliteit

Het vereiste van professionaliteit houdt in dat de overheid er voor zorgt dat haar medewerkers volgens hun professionele normen werken. De burger mag van hen bijzondere deskundigheid verwachten. Dit vereiste brengt met zich mee dat wanneer de politie geconfronteerd wordt met een overlijdensgeval, zij zich voldoende inspant om nabestaanden te achterhalen.

Hoe luidt het oordeel?

Op grond van artikel 3 van de Politiewet 2012 (zie Achtergrond) heeft de politie een hulpverlenende taak. Wanneer de politie naar aanleiding van een sterfgeval - van een alleenwonende als in dit geval - zich als eerste de toegang verschaft tot de woning van de

overledene, neemt zij daarmee de verantwoordelijkheid op zich om te onderzoeken of er nabestaanden zijn. Het voorgaande betekent dat van de politie in het bedoelde geval mag worden verwacht dat zij zich er voldoende voor inspant om na te gaan of de overledene nabestaanden heeft, om deze te kunnen informeren.

In dit geval heeft de politie in de woning gezocht naar aanwijzingen om nabestaanden te traceren. Dit leverde geen aanknopingspunten op. Daarnaast beschikte de politie over informatie van derden dat de overleden dame geen familie had die benaderd kon worden. De Nationale ombudsman acht het begrijpelijk dat de politie met de informatie waarover zij beschikte de overtuiging kreeg dat er geen familieleden te informeren waren over het overlijden.

De vraag die speelt is of de politie de zoektocht had kunnen staken. Heeft de politie zich voldoende ingespannen?

De Nationale ombudsman beantwoordt deze laatste vraag bevestigend. Er waren sterke aanwijzingen dat er geen nabestaanden waren, en daarom is de Nationale ombudsman van oordeel dat niet verwacht had hoeven worden dat de politie ook in de gemeentelijke basisadministratie (verder: GBA) naar informatie had gezocht. Daar komt bij dat de GBA niet vermeldt welke broers en zusters een persoon heeft, zodat achteraf gezien in deze casus bevraging van de GBA niets had opgeleverd.

Er bestaan overigens geen wettelijke belemmeringen voor de politie om zelf de GBA te bevragen om na te gaan of er familieleden zijn achtergebleven. Echter, de politie heeft slechts toegang tot een beperkte hoeveelheid informatie bij het inzien van de GBA. Het achterhalen van familieleden kan complex zijn en daar is kennis van en toegang tot alle niveaus van de GBA voor noodzakelijk. Die expertise en autorisatie ligt bij de gemeente. Zeker gezien het feit de gemeente ook een (financieel) belang heeft bij het achterhalen van familieleden van de overledene, is het voor de hand liggend dat de gemeente hier zijn rol pakt.

Dan komt de vraag op of van de politie had mogen worden verwacht dat zij de gemeente had gevraagd om op zoek te gaan naar nabestaanden, zodat de gemeente of de politie hen kon informeren. In dit geval heeft de politie deze stap niet gezet. De Nationale ombudsman acht dat ook niet nodig. Immers, op het moment dat het opsporingsonderzoek is afgerond, houdt de politietaak op en komt de gemeente in beeld met haar rol ten aanzien van de lijkbezorging.

Op het moment dat de zorg voor de lijkbezorging in handen werd gelegd van de gemeente, heeft de gemeente de GBA/GBAV niet (direct) geraadpleegd om eventuele familieleden te achterhalen. De Nationale ombudsman is van oordeel dat, alleen al met het oog op het menselijk aspect, op de gemeente een inspanningsverplichting rust om nabestaanden te traceren, hoe complex deze zoektocht ook kan zijn. Op wettelijke vlak ziet de Nationale

ombudsman geen beletselen tegen deze werkwijze. Immers, de gemeente kan op basis van de wet nabestaanden achteraf benaderen voor het voldoen van gemaakte kosten voor de lijkbezorging. Dan lijkt het de Nationale ombudsman ook geen probleem om dat moment van contact al naar voren te halen en nabestaanden te traceren voordat zij daadwerkelijk tot lijkbezorging overgaat.

De Nationale ombudsman komt tot de slotsom dat de politie in deze zaak niets te verwijten valt.

De onderzochte gedraging van de politie is op dit punt behoorlijk.

Ten aanzien van de gemeente is de Nationale ombudsman van oordeel dat deze heeft gehandeld in strijd met het vereiste van professionaliteit.

De onderzochte gedraging van de gemeente is op dit punt niet behoorlijk.

Voor wat betreft de suggestie van verzoeker dat de politie ook bij het Centraal Testamentenregister (verder: CTR) had kunnen informeren, overweegt de Nationale ombudsman het volgende. De politie kan inderdaad een schriftelijk verzoek indienen bij het CTR met de vraag of de overledene een testament had laten maken. Het CTR kan de politie dan laten weten of er een testament is gemaakt. Vervolgens kan de notaris inzien of er nabestaanden zijn genoemd in het testament. Deze kunnen dan worden geïnformeerd. Gezien het feit dat niet iedere Nederlander over een testament beschikt, is dit een minder voor de hand liggende keuze om te trachten te achterhalen of er nabestaanden zijn. De Nationale ombudsman kan zich voorstellen dat de politie het CTR inschakelt, maar vindt het nalaten om het CTR te raadplegen niet voldoende zwaarwegend om dat af te keuren.

De onderzochte gedraging van de politie is op dit punt behoorlijk.

Ten aanzien van het verbreken van het telefoongesprek

De Nationale ombudsman toetst aan het vereiste van professionaliteit

Het vereiste van professionaliteit houdt in dat de overheid er voor zorgt dat haar medewerkers volgens hun professionele normen werken. De burger mag van hen bijzondere deskundigheid verwachten. Ook in hun taalgebruik dienen politieambtenaren de nodige professionaliteit in acht te nemen en burgers zoveel mogelijk correct te woord te staan.

Hoe luidt het oordeel?

Politieambtenaar V. stelt dat de zuster van verzoeker zich niet netjes heeft uitgelaten aan de telefoon. Ze was van het begin af aan boos en maakte de politie veel verwijten. Ze hield zich volgens V. niet aan de fatsoensnormen die voor iedereen gelden.

De zuster van verzoeker stelt juist dat mevrouw V. bot reageerde op gestelde vragen en zou hebben gezegd dat de politie niet in gebreke was gebleven.

De Nationale ombudsman hecht in deze zaak meer waarde aan de lezing van politieambtenaar V. Het was mevrouw V. die het initiatief nam tot het contact met als doel uiteen te zetten dat de klachtprocedure anders dan normaal was gestart. Zij wilde hierover uitleg geven en vertellen dat zij een en ander ging uitzoeken. Met dat in gedachten vindt de Nationale ombudsman het niet logisch dat mevrouw V. zich tijdens het gesprek zou hebben laten ontvallen dat de politie niet in gebreke was gebleven. Daar had V. juist een onderzoek naar gestart, omdat zij zich zelf ook afvroeg waarom de politie geen familie had weten te vinden.

Dat het gesprek niet goed is verlopen staat vast. De Nationale ombudsman kan moeilijk invullen waarom het gesprek zo is gegaan. Het zou goed kunnen zijn dat het niet krijgen van antwoorden op vragen die in deze situatie zo vanzelfsprekend naar voren komen en de gevoeligheid van het onderwerp, eraan hebben bijgedragen dat dit gesprek niet goed verliep. Gezien de moeizame wijze waarop het gesprek verliep en het feit dat politieambtenaar V. niet veel meer informatie kon verschaffen, acht de Nationale ombudsman het niet onjuist dat politieambtenaar V. heeft aangekondigd het gesprek te beëindigen en om haar boodschap in een brief te zetten en dat zij daarna het telefoongesprek heeft beëindigd. Hiermee heeft zij niet gehandeld in strijd met het vereiste van professionaliteit.

De onderzochte gedraging is op dit punt behoorlijk.

Conclusie

De klacht over de onderzochte gedraging van het regionale politiekorps Fryslân is:

niet gegrond ten aanzien van het beëindigen van het telefoongesprek;

niet gegrond ten aanzien van het traceren van nabestaanden via de GBA en

niet gegrond ten aanzien van het traceren van nabestaanden via het Centraal Testamenten Register.

De klacht over de onderzochte gedraging van en de gemeente Weststellingwerf is:

gegrond ten aanzien van het traceren van nabestaanden via de GBA, wegens schending van het vereiste van professionaliteit.

De Nationale ombudsman,

dr. A.F.M. Brenninkmeijer

Achtergrond

Politiewet 2012

Artikel 3

"De politie heeft tot taak in ondergeschiktheid aan het bevoegd gezag en in overeenstemming met de geldende rechtsregels te zorgen voor de daadwerkelijke handhaving van de rechtsorde en het verlenen van hulp aan hen die deze behoeven."

Wet gemeentelijke basisadministratie persoonsgegevens

Artikel 88

- "1. Aan een afnemer worden op zijn verzoek de algemene gegevens en de verwijisgegevens verstrekt die noodzakelijk zijn voor de vervulling van zijn taak. Het verzoek behelst de gronden voor de verstrekking.
2. Voor zover krachtens het bepaalde in deze afdeling een algemeen gegeven wordt verstrekt waarbij een aantekening is geplaatst als bedoeld in artikel 54, wordt dat gegeven uitsluitend verstrekt onder mededeling van die aantekening.
3. Voor zover krachtens het bepaalde in deze afdeling algemene gegevens of verwijisgegevens aan een afnemer kunnen worden verstrekt, wordt hem op zijn verzoek slechts mededeling gedaan van daarop betrekking hebbende administratieve gegevens, voor zover de verzoeker aantoont dat deze gegevens noodzakelijk zijn voor de vervulling van zijn taak. Geen gegevens worden verstrekt, waaruit de verstrekking van gegevens uit de basisadministratie aan een afnemer kan worden afgeleid, voor zover dit noodzakelijk is in het belang van de veiligheid van de staat of de voorkoming, opsporing en vervolging van strafbare feiten. Bij of krachtens algemene maatregel van bestuur kan een nadere regeling worden getroffen welke afnemers het betreft en in verband met welke aan deze afnemers opgedragen wettelijke taken het niet vermelden van het gegeven over de verstrekking noodzakelijk is.
4. Voor zover krachtens het bepaalde in deze afdeling gegevens aan een afnemer kunnen worden verstrekt, wordt hem op zijn verzoek een gewaarmerkt afschrift van de in het verzoek aangewezen gegevens verstrekt."

Artikel 96

"1. Bij of krachtens gemeentelijke verordening worden de systematische verstrekking van gegevens aan binnengemeentelijke afnemers, de toegang van die afnemers tot de basisadministratie alsmede de verbanden tussen de basisadministratie en andere gegevensverzamelingen van de gemeente geregeld. Bij of krachtens deze verordening

wordt in ieder geval voorzien in de verstrekking van gegevens uit de basisadministratie aan binnengemeentelijke afnemers, voor zover deze gegevens noodzakelijk zijn voor de vervulling van hun taak.

2. Aan de politie worden door het college van burgemeester en wethouders op verzoek op dezelfde voet als aan de binnengemeentelijke afnemers gegevens verstrekt."

Artikel 34

"1. In de basisadministratie van de gemeente van inschrijving worden over de ingeschrevene uitsluitend de volgende gegevens opgenomen:

a. algemene gegevens:

1°. gegevens over de burgerlijke staat;

2°. gegevens over curatele;

3°. gegevens over het gezag dat over de minderjarige wordt uitgeoefend;

4°. gegevens over de nationaliteit;

5°. gegevens over het verblijfsrecht van de vreemdeling;

6°. gegevens over de gemeente van inschrijving en het adres in die gemeente, alsmede over het verblijf in Nederland en het vertrek uit Nederland;

7°. gegevens over de administratienummers van de ingeschrevene, de ouders, de echtgenoot, de eerdere echtgenoten, de geregistreerde partner, de eerdere geregistreerde partners en de kinderen;

8°. gegevens over het burgerservicenummer van de ingeschrevene;

9°. gegevens over de burgerservicenummers van de ouders, de echtgenoot, de eerdere echtgenoten, de geregistreerde partner, de eerdere geregistreerde partners en de kinderen;

10°. gegevens over het gebruik door de ingeschrevene van de geslachtsnaam van de echtgenoot, de eerdere echtgenoot, de geregistreerde partner of de eerdere geregistreerde partner.

b. bijzondere gegevens:

1°. gegevens, noodzakelijk in verband met de uitvoering van de Paspoortwet;

2°. gegevens, noodzakelijk in verband met de uitvoering van de Kieswet.

c. administratieve gegevens:

1°. gegevens in verband met de inschrijving en de uitschrijving;

2°. gegevens ter aanduiding van akten en andere geschriften waaruit algemene gegevens zijn verkregen, dan wel van de rechtsgrond krachtens welke gegevens over het Nederlanderschap zijn opgenomen;

3°. gegevens ter aanduiding van de onjuistheid van een opgenomen algemeen gegeven of van strijd met de Nederlandse openbare orde van een opgenomen gegeven over de burgerlijke staat dan wel over een onderzoek naar die onjuistheid of strijdigheid, alsmede andere gegevens, noodzakelijk in verband met de bijhouding van de basisadministratie;

4°. gegevens over de systematische verstrekking van gegevens;

5°. gegevens over de niet-verstrekking van gegevens krachtens artikel 102.

2. Als algemene gegevens worden de gegevens opgenomen die als zodanig zijn vermeld in bijlage I bij deze wet en voor zover het betreft de in het eerste lid, onder a, sub 5, bedoelde gegevens, nader zijn bepaald bij algemene maatregel van bestuur.

3. Een algemeen gegeven dat is opgenomen, blijft opgenomen, behoudens het bepaalde in artikel 81.

4. Bij algemene maatregel van bestuur wordt nader bepaald welke bijzondere en welke administratieve gegevens worden opgenomen. De verwijdering en de vernietiging van deze gegevens worden bij of krachtens de maatregel geregeld."

Wet op de lijkbezorging

Artikel 21

"1. Indien niemand voorziet in de lijkschouwing en lijkbezorging overeenkomstig de wet, draagt de burgemeester daarvoor zorg. Aan hoofdstuk V wordt in dat geval geen toepassing gegeven, tenzij de overledene zijn lijk uitdrukkelijk tot ontleding heeft bestemd.

(...)."

Artikel 22

"De kosten, verbonden aan de bezorging van lijken waarvoor de burgemeester zorg draagt, daaronder begrepen lijken die uit zee worden aangebracht, komen ten laste van de gemeente. Voor zover zij door de bij de lijken gevonden, niet klaarblijkelijk aan anderen toebehorende goederen of gelden niet kunnen worden gedekt, kan de gemeente die kosten verhalen op de nalatenschap en, bij ongenoegzaamheid van deze, op de bloed- en

aanverwanten, die krachtens de artikelen 392-396 van Boek I van het Burgerlijk Wetboek tot onderhoud van de overledene verplicht zouden zijn geweest, dan wel de reder indien en voor zover kosten van de lijkbezorging op grond van artikel 416 Wetboek van Koophandel voor diens rekening komen. Paragraaf 6.5 van de Wet werk en bijstand is voor zover mogelijk van overeenkomstige toepassing."

2013.00213